

CULTUURKANTINE

In alle vrijheid werken aan kunst

Jongeren en kinderen uit de Jeugdzorg maken samen met een kunstenaar een eigen kunstwerk.

door
Edine Wijands
edine.wijands@bndestem.nl

BREDA - Het zijn kinderen en jongeren die bekend zijn bij Brabantse jeugdzorginstaties. Die in veel gevallen niet thuis wonen. Van wie dikke dossiers zijn samengeesteld vol informatie voor hulpverleners. Maar het zijn ook gewoon jonge mensen. Individuen met eigen ideeën, fantasieën, dromen, gedachten. Om daar eens de aandacht op vestigen, begon de Bredase stichting De Cultuurkantine drie jaar geleden met het project Het Dossier. Toen nog tien kinderen en jongeren van destijds alleen Jeugdhulpverlener luzt werden gekoppeld aan beeldend kunstenaars. Samen gingen ze aan de slag. Maakten een kunstwerk. Zonder in te gaan op de problemen die in het dagelijks leven spelen. Het was een succes. Zo zelfs dat het in 2012 werd uitgebreid tot twintig kinderen. Nu, het derde jaar, zijn - met als titel Dossier 3.0 - vijftig kinderen en jongeren hard aan het werk met vijftig kunstenaars. Uit een Brabant dat zich uitstrekt van Ossendrecht tot aan Deurne. Eén op één. In alle vrijheid. Elkaar wederzijds inspirerend. En met soms een contact dat lang na het project blijft bestaan. Bijna moeten de werken af zijn. Vanaf 13 februari zijn ze te zien in het Noordbrabants Museum in 's Hertogenbosch.

■ Ejim (links) en Thijs zoeken op de laptop naar plaatjes die in hun digitale collage passen. foto Charlotte Akkermans/het fotoburo

Thijs en Ejim (14)

Auto's. Die vindt Ejim (14) vet. Geen gewone auto's. Auto's waar iets mee is gedaan. Hij ruikt zich even los van de computer, draait zich om en vertelt wat hij wil: „Een bus. Als je de achterklep opengooit hangt er een discobal aan. Die parkeer je ergens. Boksen er in. En zo heb je opeens een feest.” Hij keert terug naar de laptop. Beeldend kunstenaar Thijs Persijn lacht. Hij vertelt hoe Ejim voor het eerst bij hem in zijn atelier in Breda kwam. „Ik vroeg hem wat hij cool vond. Dat wilden we in kaart brengen.” Ejim begon onmiddellijk te googelen. Haalde van alles uit de computer wat hem inspireerde. Thijs probeerde het uit te printen. Maar het was te veel. „De printer liep vast.” Toen probeerden ze het met geeltjes, post-its. „We wilden er een animatiefilm mee maken”,

“In groepen gelden veel regels. Hier zijn die niet. Hier voelt hij zich vrij

Thijs Persijn, kunstenaar

zegt Thijs. Ejim: „We hadden negenhonderd post-its.” Maar toen kwam er weer een nieuw plan. Dat is Ejim. Hij heeft veel ideeën. Hij wijst op zijn hoofd. „Ze blijven maar komen.” Gewoonlijk kan hij er niet veel mee. Hij houdt het maar voor zich. Op de groep, bij Krabbobossen, wil hij ze niet delen. Maar hier bij Thijs wel. „Dat is fijn”, zegt Ejim. „Hier ben ik even weg van de drukte van de groep. Thijs is er speciaal voor mij. Luistert.” Die aandacht vindt hij prettig.

Net als de vrijheid. Die wilde Thijs hem graag geven. Thijs zegt: „Die jongens hebben een leven waarbij best veel regels zijn. Bij mij hoeft Ejim even niks.” Terwijl hij op zijn computer blijft klikken (dat kan hij bij Krabbobossen, hooguit drie kwartier per dag) vertelt Ejim: „Dat vrije vind ik fijn.” Toch wordt er ook gewerkt. Aan een digitale collage van een fantasiestad met een snelweg geïnspireerd op Hot Wheels die zich slingert rond wolvenkrabbers van (fast)food. Ejim is trots op het werk. Straks hangt het in een museum. Cool.

Anne en Dantae (12)

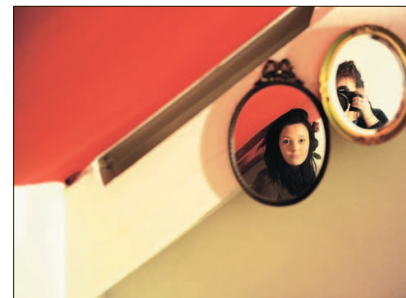
Opeens mogen ze er uit. Al die verhalen die Dantae (12) in zijn hoofd heeft. Hij zit er vol van. Zijn 'escape of reality', noemt hij het zelf. Fantasie als wapen tegen de alledagse werkelijkheid. Die is niet altijd even leuk. Dantae is gekoppeld aan de Oosterhoutse kunstenaar Anne Pilen. Haar atelier is vlak bij zijn oma. Daar woont Dantae. Maar Anne werkt vaak in Baarle-Nassau. In het vervallen boshutje van de inmiddels overleden dichteres Sonja Prins. Het is een mystieke omgeving die veel kinderen angstig vinden. Dantae niet. Die vindt het er heerlijk. Misschien komt het door zijn afkomst. Dantae heeft een Indiaanse overgrootmoeder. Zij gaf hem zijn Indiaanse naam: Pawanayare. Het betekent vredestichter. Maar Dantae heeft meer bloed in

“Mijn hoofd zit vol verhalen. Misschien is het een 'escape of reality'”

Dantae

■ Dantae in het boshutje van Sonja Prins in Baarle-Nassau. Hij vindt het er heerlijk. foto Anne Pilen

■ Mariëlle (links) en Cindy werken veel met spiegels. Cindy: 'Het binnenste naar buiten.' foto Cindy Joos/het fotoburo

Cindy en Mariëlle (15)

Voor Mariëlle (15) maakte het niet uit aan wie ze werd gekoppeld. „Ik zei: iedereen is goed, als het maar wel iemand is die niet helemaal spoort.” Ze kreeg fotografe Cindy Joos. Een gouden greep. „Ze spoort inderdaad niet helemaal”, vindt Mariëlle. „Nou bedankt”, lacht Cindy. Mariëlle verdedigde: „Ik bedoel iemand die heel erg zichzelf is. Net als ik.” Mariëlle woont op Lievenshove in Oosterhout. Toen ze hoorde van het project wilde ze meteen mee doen. Iets positiefs. „Ik heb veel te verduren gehad”, zegt ze. „Zodra er iets leuk komt, iets positiefs, pak ik het aan.” Ze is blij dat ze samen mag werken met Cindy. „Ik haal veel kracht uit onze samenwerking. En uit Cindy. Zij is heel positief. Zoals zij is, zo wil ik ook graag zijn.”

“Ik heb ontdekt: je kunt je eigen leven een andere wending geven

Mariëlle

Op welke manier? „Cindy was sociaal hulpverlener. Ze wilde graag fotograaf worden. Dat lukte. Het kan dus. Je kunt je leven een nieuwe wending geven. Dat wil ik. Net als Cindy heb ik een passie. Make-up. Ik weet: ik ben nu nog probleemjongere, maar straks ben ik de beste visagiste die er is. Dat is mijn droom. En die ga ik waarmaken. Zoals Cindy ook haar droom heeft waargemaakt.” De twee praten heel veel. Ze koken soep, eten en maken heel veel foto's. Vooral in de natuur. Mariëlle: „Ik ben graag in het bos, in de natuur. Het geeft me een gevoel van vrijheid.” Bovendien heeft het ook wat spannend. Dat past bij Mariëlle. „Ik zoek altijd vrijheid en spanning op.” Overigens nooit ten nadele van anderen, zegt ze er bij. Dat niet. Cindy vindt het leuk om met Mariëlle samen te werken. „We blijken elkaar heel erg te inspireren”, zegt ze. „Ik leer op mijn beurt ook veel van Mariëlle. Van haar verhalen. De mailtjes. We praten veel. Dat leidt weer tot foto's. Ons project is straks echt fifty-fifty. Erg leuk is dat.”